

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Jana Ryby a soudců JUDr. Ludmily Sandnerové a Mgr. Milana Taubera ve věci žalobce: **PATENTSERVIS Praha a.s.**, IČO: 453 14 411, se sídlem Praha 4, Na Podkovce 281/10, zast. **JUDr. Michalem Pospíšilem, Ph.D.**, advokátem se sídlem Praha 4, Na Podkovce 282/12, proti žalovanému: **Ministerstvo spravedlnosti**, se sídlem Praha 2, Vyšehradská 16, o žalobě proti rozhodnutí Ministryně spravedlnosti ze dne 3. 1. 2014 č. j. 4/2013-LO-ROZ/3, t a k t o :

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í

Žalobce se domáhá zrušení rozhodnutí ministryně spravedlnosti ze dne 3. 1. 2014 č.j. 4/2013-LO-ROZ/3 (dále jen „*napadené rozhodnutí*“), kterým byl zamítnut rozklad žalobce podaný proti rozhodnutí Ministerstva spravedlnosti ze dne 16. 10. 2013 č.j. 52/2013-OSD-SZN/14 (dále jen „*prvostupňové rozhodnutí*“). Prvostupňovým rozhodnutím rozhodlo Ministerstvo spravedlnosti o zániku práva žalobce vykonávat znaleckou činnost v prvním oddílu seznamu znaleckých ústavů v oboru ekonomika a v oboru patenty a vynálezy.

Své žalobní námitky žalobce shrnuje do tří žalobních bodů. V *prvním žalobním bodě* namítá, že rozhodnutí o zániku práva vykonávat znaleckou činnost zapsanou v prvním oddíle seznamu znaleckých ústavů v oboru ekonomika a oboru patenty a vynálezy je v rozporu s obsahem a účelem zákonné právní úpravy a s veřejným zájmem, jež se „patrně“ projeví negativně vůči třetím osobám. Podle žalobce by nezrušením oprávnění žalobce vykonávat uvedenou znaleckou činnost nedošlo k žádné újmě veřejnému zájmu, když i samotná zákonná úprava až dosud neznala pro zápis do prvního oddílu seznamu znaleckých ústavů tzv. podmínku tří znalců a po jejím zakotvení ji zachovala ještě po přechodné období. Žalovaná, resp. ministryně, když rozhodovala o rozkladu, měla zvážit, jestli veřejný zájem nepřevyšuje nezbytnost odnětí znaleckého oprávnění.

Postup žalovaného je podle žalobce (*druhý žalobní bod*) diskriminační, neboť jediné další dva znalecké ústavy (pro obor patenty a vynálezy jimi jsou Patentové středisko ČVUT a Právnická fakulta Univerzity Karlovy), které podle žalobce nedisponují dostatečnou praxí a sepětím s praxí, nemusí podle zákona disponovat třemi zapsanými znalci v oboru. Podmínka mít alespoň tři znalce zapsané pro požadované obory a mít odpovídající materiální a personální vybavení neplatí pro další dva zmíněné ústavy, neboť těm stačí, mají-li akreditován doktorský studijní program v daném oboru, přičemž vysoké školy nemusí mít veřejnoprávní formu a existují rovněž v podobě akciových společností jako sám žalobce. Podle žalobce jde o formalismus žalovaného a nerovnost odporující ústavnímu pořádku. Situace v České republice tak značně ztěžuje možnost řešit komplikované spory.

V rámci *třetího žalobního bodu* žalobce namítá, že souběžně jsou vedena dvě správní řízení o jmenování znalce a po zamítnutí obou žádostí na ně navazující řízení o správních žalobách. Přestože si je žalobce vědom, že soud nemůže zasahovat do uvedených dalších souvisejících řízení, vytýká napadenému rozhodnutí ministryně spravedlnosti postup, podle něhož nejmenování dvou konkrétních fyzických osob soudními znalci nebylo pro řízení o rozkladu relevantní a podle něhož rozhodnutí o osobách, které nebyly jmenovány soudními znalci, jsou zde nepodstatná. Žalovaný mohl podle žalobce alespoň uvažovat o přerušení řízení.

Nad rámec toho žalobce namítá, že žalovaný se při svém rozhodování dopustil čirého formalismu a nezohlednil veřejný zájem a skutečné potřeby státu i třetích osob. Podle žalobce jsou podmínky podle ust. § 21b odst. 1 zákona č. 36/1967 Sb., o znalcích a tlumočnících, ve znění pozdějších předpisů, zejména pak zákona č. 444/2011 Sb. (dále jen „*zákon o znalcích*“), které vyžaduje žalované ministerstvo, formálního charakteru, aniž by se přihlíželo k rozsahu a kvalitě výstupů žadatele. Žalobce má též za to, že byla porušena ústavní zásada rovnosti, kdy žalobce je v horším postavení než veřejné vysoké školy, které jsou také znaleckými ústavami.

Ve vyjádření k žalobě žalovaný uvedl, že podle přechodných ustanovení čl. II bodu 2. a 3. zákona č. 444/2011 Sb., kterým byl novelizován zákon o znalcích, měly znalecké ústavy splnit podmínky pro zápis do seznamu znaleckých ústavů podle ust. § 21b zákona o znalcích a tuto skutečnost prokázat žalovanému do dne 31. 12. 2012. Žalobce neprokázal splnění podmínek podle cit. ustanovení, tzn. dostatečný počet znalců pro dané obory a odpovídající personální vybavení pro výkon znalecké činnosti, a tím nesplnil podmínky pro zápis do prvního oddílu seznamu znaleckých ústavů pro obor ekonomika ani pro obor patenty a vynálezy. Vzhledem k této skutečnosti bylo rozhodnuto o zániku práva vykonávat znaleckou činnost ve zmíněných oborech. Co se týče návrhu na přerušení správního řízení, k tomu podle žalovaného nebyl dán žádný důvod, neboť takový postup by byl v rozporu s veřejným zájmem (§ 64 odst. 3 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů, dále „*správní řád*“).

Při jednání před soudem setrvali oba účastníci na svých stanoviscích, vyjádřených již jak v žalobě, tak i ve vyjádření k žalobě.

Městský soud v Praze (dále „*městský soud*“) přezkoumal napadené rozhodnutí v rozsahu uplatněných žalobních bodů, kterými je vázán (§ 75 odst. 2 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů, dále „*s.ř.s.*“), a vycházel přitom podle ust. § 75 odst. 1 s.ř.s. ze skutkového i právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu (ve dvojinstančním správním řízení tedy správního orgánu druhého stupně). Věc posoudil takto:

Podle přechodného ustanovení čl. II bodu 2 zákona č. 444/2011 Sb. (novely zákona o znalcích) byl znalecký ústav oprávněn k výkonu znalecké činnosti podle dosavadních právních předpisů, který ke dni nabytí účinnosti tohoto zákona nesplňuje podmínky pro zápis do seznamu znaleckých ústavů podle § 21 až 21b zákona o znalcích ve znění této novely oprávněn vykonávat znaleckou činnost po dobu jednoho roku ode dne nabytí účinnosti této novely a do jednoho roku ode dne nabytí účinnosti této novely měl upravit své vnitřní poměry tak, aby splňoval podmínky pro zápis do seznamu znaleckých ústavů podle citovaných ustanovení § 21 až 21b zákona o znalcích.

Podle přechodného ustanovení čl. II. bodu 3 uvedené novely zákona o znalcích měl znalecký ústav oprávněn k výkonu znalecké činnosti podle dosavadních právních předpisů doložit Ministerstvu spravedlnosti splnění podmínek pro zápis do seznamu znaleckých ústavů podle § 21 až 21b zákona o znalcích do jednoho roku ode dne nabytí účinnosti zákona č. 444/2011 Sb.

Podle ust. § 21b odst. 1 zákona o znalcích lze žadatele zapsat do prvního oddílu seznamu znaleckých ústavů, jen pokud

- a) alespoň tři jeho společníci, členové nebo zaměstnanci v pracovním poměru, kteří pro něj vykonávají znaleckou činnost, jsou znalci zapsanými pro požadované obory a nevykonávají znaleckou činnost v daném oboru v jiném znaleckém ústavu zapsaném v prvním oddílu s tím, že postačí, pokud dvě z těchto osob jsou znalci zapsanými pro příbuzný obor,
- b) žadatel má odpovídající materiální a personální vybavení pro výkon znalecké činnosti.

Podle ust. § 64 odst. 3 správního řádu může správní orgán v řízení z moci úřední, není-li to v rozporu s veřejným zájmem, na požádání účastníka, pokud s tím všichni účastníci uvedení v § 27 odst. 1 písm. b) správního řádu souhlasí, z důležitých důvodů přerušit řízení.

Mezi stranami v zásadě není sporu o tom, že žalobce nesplnil všechny podmínky podle ust. § 21b zákona o znalcích, když přinejmenším nedisponoval potřebným počtem znalců. Toto skutkové zjištění žalovaného žalobce nepopírá, navíc toto zjištění vyplývá i ze správního spisu. Otázkou tak zůstává, zda žalovaný byl povinen či oprávněn zkoumat též jiné okolnosti, než „pouhé“ splnění nových zákonných podmínek pro zápis do seznamu znaleckých ústavů, resp. ponechání dosavadního zápisu žalobce v seznamu.

Ust. § 21b zákona o znalcích přesně vymezuje podmínky, které musí splňovat každý znalecký ústav, ať už ústav nově vzniklý, anebo dříve zapsaný (ve spojení s čl. II bodem 2. zákona č. 444/2011 Sb.). Toto ustanovení přitom nedává správnímu orgánu možnost volby nesplnění některé z těchto zákonných podmínek nebo jejich prominutí např. s ohledem na tvrzený veřejný zájem. Podle čl. 2 odst. 3 Ústavy České republiky a čl. 2 odst. 2 Listiny základních práv a svobod lze státní moc uplatňovat jen v případech a mezích stanovených zákonem, a to způsobem, který stanoví zákon. Správní orgán je tak povinen rozhodovat pouze způsoby, kterými mu ukládá zákon, a nikoli žádnými jinými. V daném případě byl žalovaný povinen pouze (podle žalobce „formalisticky“) zkoumat splnění všech podmínek uvedených v zákoně a nebyl oprávněn si určovat, zda splnění některých podmínek zákona žalobci promine. Tím, že žalobce podmínky podle ust. § 21b zákona o znalcích nesplnil ve stanovené přechodné lhůtě, žalovaný byl oprávněn a zároveň povinen rozhodnout tak, jak rozhodl.

Lze tedy shrnout, že městský soud přezkoumal – pokud jde o *první žalobní bod* – napadené rozhodnutí ministryně spravedlnosti včetně prvostupňového rozhodnutí, jež mu předcházelo, v rozsahu uplatněných žalobních bodů. Zákon o znalcích neumožňuje činit výjimky pro jakékoli zásluhy, k nimž by se mělo nebo mohlo přihlížet ve veřejném zájmu. Je nepochybné, že novela zákona o znalcích (zákon č. 444/2011 Sb.) zpřísnila s účinností od 1. 1. 2012 podmínky pro zápis do prvního oddílu seznamu znaleckých ústavů, avšak všem zájemcům, včetně žalobce, dala možnost přizpůsobit se nové právní úpravě bez přerušení své činnosti a upravit své vnitřní poměry do jednoho roku tak, aby splňovali nově uzákoněné podmínky pro zápis. Jestliže tak žalobce neučinil, žalovanému ministerstvu nezbylo, než respektovat zákon a rozhodnout o zániku práva vykonávat znaleckou činnost. Na rozdíl od ostatních právních subjektů tak žalobce nebyl diskriminován a měl stejně jako ostatní právní subjekty dostatečně dlouhé přechodné období přizpůsobit se nové zákonné úpravě. Zákon neumožňuje ministerstvu v tomto ohledu ve jménu veřejného zájmu činit výjimky ani poměřovat blíže nedefinovaný veřejný zájem se soukromým zájmem jakékoli obchodní společnosti, zde žalobce. Žalobní bod proto městský soud neshledal důvodným, neboť napadené rozhodnutí neporušilo zákon.

Ani *druhý žalobní bod* neshledal městský soud důvodným. Rozdílné právní podmínky pro zápis do prvního a druhého oddílu seznamu znaleckých ústavů a specifické postavení vysokých škol, jejich součástí a veřejných výzkumných institucí má tradici ve společenské prestiži těchto institucí a nediskriminuje ostatní subjekty ani nezakládá nerovnost ústavního rozměru. Námitka, že nová zákonná úprava značně ztěžuje možnost řešit komplikované spory tím, že právě žalobce se jich nemůže profesně v postavení znaleckého ústavu účastnit, jde za rámec přezkumu zákonnosti napadeného i prvostupňového rozhodnutí. Je věcí společenské objednávky, aby posoudila faktický, organizační a věcný dopad nově přijaté, zpřísněné právní úpravy, co se týče zápisu do seznamu znaleckých ústavů a účinnost nové úpravy a praxe z ní plynoucí de lege ferenda vyhodnotila. To nepřísluší správnímu soudu při přezkumu zákonnosti konkrétního napadeného správního rozhodnutí. Zákonný režim dvou oddílů pro zápis do seznamu znaleckých ústavů neshledal městský soud ani protiústavním, ani diskriminačním, a nemusel tak přistoupit k procesnímu úkonu předvídanému v čl. 95 odst. 2 Ústavy České republiky (žalobce jej ani výslovně nenavrhoval). Městský soud má za to, že postavení žalobce není zcela srovnatelné s veřejnými i soukromými vysokými školami, které musí – na rozdíl od žadatelů zájímajících se o zápis do prvního oddílu seznamu znaleckých ústavů – splnit podmínku „navíc“, totiž podmínku akreditace doktorského studijního programu v příslušném nebo příbuzném studijním oboru, jejíž naplnění vyžaduje rovněž splnění specifických podmínek a která je garancí odbornosti žadatele (vysoké školy). Tento tzv. dvojí režim proto nikoho nemůže diskriminovat, neboť vytváří rovné podmínky všech, tedy neurčitého počtu případných žadatelů, pro zápis do toho kterého z uvedených dvou oddílů seznamu znaleckých ústavů.

Ani *třetí žalobní bod* obsahující námitku možného přerušení správního řízení neshledal městský soud důvodným. S požadavkem na přerušení řízení se napadené rozhodnutí vypořádalo zcela dostatečně, když konstatovalo, že *samotná rozhodnutí o nejmenování znalcem nejsou v řízení o zastavení práva znaleckého ústavu vykonávat znaleckou činnost relevantní*. Městský soud se ztotožňuje s tímto zhodnocením vztahu přezkoumávaného správního řízení a řízení o jmenování konkrétní fyzické osoby znalcem, jak bylo podáno v napadeném rozhodnutí. A právě z téhož důvodu nevyhověl ani návrhu na přerušení tohoto soudního řízení správního, neboť jakýkoli (kladný či záporný) výsledek správního řízení o jmenování JUDr. Michala Pospíšila, Ph.D., který nyní vystupuje zároveň i v pozici zástupce žalobce, a Ing. Aleny Houdkové znalci včetně výsledku soudního přezkumu takových

rozhodnutí nemůže ovlivnit posouzení zákonnosti rozhodnutí o zániku práva žalobce vykonávat znaleckou činnost, pro kterou je rozhodující skutkový a právní stav, který tu byl v době správního rozhodování, resp. zde v době rozhodnutí správního orgánu druhého stupně.

Z výše uvedených důvodů městský soud dospěl k závěru, že žaloba není důvodná, a proto ji podle ust. § 78 odst. 7 s.ř.s. zamítl.

Výrok o náhradě nákladů řízení se opírá o ust. § 60 odst. 1 s.ř.s. a vychází ze skutečnosti, že žalobce nebyl v řízení úspěšný, zatímco žalovaný, který měl v řízení procesní úspěch, se náhrady procesních nákladů při jednání před soudem vzdal.

P o u č e n í : Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno, a to v tolika vyhotoveních (podává-li se v listinné podobě), aby jedno zůstalo soudu a každý účastník dostal jeden stejnopis. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Případně-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

V Praze dne 27. května 2016

JUDr. Jan Ryba, v. r.
předseda senátu

Za správnost vyhotovení:
Veronika Brunhoferová